

Nadační fond Jaroslava Heyrovského, Na Truhlářce 4, Praha 8

Jaroslav Heyrovský Endowment Fund

IČO: 604320047

Výroční zpráva o činnosti

Nadačního fondu

Jaroslava Heyrovského

za rok 2017

Schválena na zasedání správní rady NF JH dne 30. 5. 2018

1. Historie

Ustavující schůzka zakladatelů, navržené správní rady a členů čestného předsednictva Nadace Jaroslava Heyrovského se konala 16. 6. 1993 v Institutu dětí a mládeže (IDM) MŠMT v Praze 2, kde byl projednán první návrh statutu a zakládací listiny.

Dne 10. 9. 1993 byla Nadace Jaroslava Heyrovského zaregistrována na Obvodním úřadu v Praze 2. Po přestěhování sídla nadace – IDM MŠMT – na začátku roku 1997 do Prahy 10 byla nadace přeregistrována u Obvodního úřadu v Praze 10 (15. 10. 1997).

Podle zákona o nadacích 227/1997 Nadace Jaroslava Heyrovského následně požádala o zápis do nadačního rejstříku už jako Nadační fond Jaroslava Heyrovského (NF JH, od 3. 3. 1999).

NIDM MŠMT (nástupnická organizace IDM MŠMT) byl ministerstvem ke dni 31. 12. 2013 zrušen. Adresa NF JH byla proto změněna na **Na Truhlářce 4/2066, Praha 8**.

2. Úvod

Tato zpráva o činnosti NF JH je zpracována za období kalendářního roku 2017.

V hodnoceném období byly činnosti NF JH upřesněny zasedáním správní rady v červnu 2017.

NF JH vyvíjel aktivity v souladu s plánem i posláním NF JH. Rok 2017 byl opět rok ve znamení úsporných opatření, nicméně předávání Cen NF JH se podařilo zachovat.

Celkově je možno konstatovat, že byly splněny záměry pro rok 2017.

3. Předávání Cen NF JH

Hlavní a tradiční akcí NF JH je každoroční udílení Cen NF JH navrženým laureátům ze SOČ a zvolených předmětových soutěží, které probíhá v prosinci při příležitosti výročí narození prof. Jaroslava Heyrovského (*20. 12. 1890).

Udělování Cen NF JH se datuje od roku 1994, kdy byly ceny uděleny jednotlivě za originální řešení vítězi Matematické olympiády – programování, dále vítězi praktické části Biologické olympiády a dvěma autorům vítězné práce SOČ z fyziky. Od roku 1996 se rozšířil počet oceňovaných soutěží dále o Matematickou olympiádu kat. A, Fyzikální olympiádu, Chemickou olympiádu kat. A a kat. E, a začaly být oceňovány dvě až čtyři vybrané práce ze Středoškolské odborné činnosti. Později byly přibírány i humanitní předmětové soutěže: Olympiáda v českém jazyce a Soutěž mladých historiků (později Dějepisná olympiáda).

Za úspěchem studentů v předmětových soutěžích stojí velmi často jejich učitelé, ačkoliv obvykle tvrdí, že jejich žáci jsou tak výjimečně nadaní, že jejich pomoc příliš nepotřebují. I kdyby to byla pravda, tak zájem učitele o výsledky svého žáka je vždy motivující a povzbuzující. Správní rada NF JH si plně uvědomuje význam učitelů pro rozvoj talentovaných studentů, a proto se snaží – v rámci finančních možností – oceňovat i učitele laureátů Cen.

Udělení Cen NF JH za rok 2017 proběhlo u příležitosti nedožitých 127. narozenin prof. Jaroslava Heyrovského dne 14. prosince 2017. Ceny byly již tradičně předány v aule Ústavu fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského AV ČR v Praze 8, Dolejškova ul. 3. Obdrželo je

celkem jedenáct středoškoláků z celé České republiky (viz Příloha 1). Na předávání Cen NF JH byli pozváni a oceněni i učitelé oceněných studentů. Předávání cen dále zúčastnili i rodiče, konzultanti, předsedové ústředních komisí olympiád a další milí čestní hosté.

Studenty a hosty přivítal jménem ústavu jeho ředitel Prof. Dr. rer. nat. Martin Hof, DSc., a další čestní hosté. Přednášku a krátký pořad o Jaroslavu Heyrovském připravila Ing. Květa Stejskalová, CSc.

Autoři oceněných prací SOČ Pavel Váňa a Michal Hrubeš představili své práce a odpovídali na dotazy z pléna.

Při příležitosti předávání Cen NF JH Český svaz vědeckotechnických společností (ČSVTS) finančně ocenil pět pedagogů či konzultantů, jejichž studenti získali ocenění ČSVTS již na celostátní přehlídce SOČ v Boskovicích v červnu 2017. Ocenění předával emeritní předseda ČSVTS prof. J. Volf (viz Příloha 2).

Na akci se vedle NF JH a Ústavu FCH JH AV ČR dále významně podílel i Národní institut pro další vzdělávání (NIDV) MŠMT. Akci podpořila knihovna AV ČR.

Ceny NF JH předávaly náměstkyně NIDV Mgr. Irena Hošková spolu s Ing. Mirkou Fatkovou, vedoucí Talentcentra NIDV, a Ing. Květa Stejskalová, CSc. z ÚFCH JH AV ČR.

Ocenění studenti obdrželi finanční odměnu ve výši **2 000 Kč**, diplom, knihy z Nakladatelství Academia, pamětní medaili J. Heyrovského a věcný dar (kalendář) od společnosti Metrohm.

Ocenění učitelé a konzultanti obdrželi pamětní list a knihu Nakladatelství Academia.

Seznam oceněných studentů a učitelů je obsahem Přílohy 1 této zprávy.

Po oficiální části byl prostor i na neformální rozhovory s hosty a studenty.

Česká televize natočila a odvysílala i) rozhovor k předávání Cen NF JH 2017, kde mezi přítomnými byla i Ing. K. Stejskalová, CSc. (ráno 14. 12. v pořadu Studio 6, viz <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1096902795-studio-6/217411010101214>) a ii) krátkou reportáž natočenou při předávání cen, vysíláno 14. 12. ve večerním pořadu Události, viz <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/217411000101214/obsah/588353-oceneni-pro-nadane-stredoskolaky>).

Fotodokumentace je na www.njh.cz v rubrice Fotogalerie (ukázka z fotogalerie viz Příloha 4).

4. Sponzoři, partneři, patroni

NF JH získal díky Ing. K. Stejskalové, CSc., už v roce 2016 nového sponzora: společnost Metrohm Česká republika, s.r.o. Jeho podpora pokračovala i v roce 2017 (finanční dar za rok 2017 ve výši 20 000 Kč byl však připsán na účet NF JH až počátkem roku 2018, není tedy zahrnut ve výsledku hospodaření za rok 2017). Jako nový sponzor se v roce 2017 připojila společnost DataApex, s.r.o. (dar 10 000 Kč).

Nakladatelství Academia opět, jako každoročně, věnovalo oceněným studentům i učitelům hodnotné knižní dary prostřednictvím Knihovny AV ČR.

5. Hodnocení akcí pro učitele a žáky středních a základních škol

V roce 2017 uspořádal ÚFCH JH AV ČR celkem 90 popularizačních a vzdělávacích akcí/programů pro studenty VŠ, žáky SŠ a ZŠ, předškoláky MŠ a zájemce z řad široké veřejnosti, které navštívilo celkem 7830 návštěvníků. Jejich cílem je popularizovat vědu a vědce s jejich výsledky a šířit odkaz vědce Jaroslava Heyrovského, jenž ÚFCH JH AV ČR založil. Na jejich uspořádání se tak, jako každoročně, spolupodílel i NF JH.

Podrobný harmonogram akcí realizovaných v roce 2017 pod názvem „Magie chemie 2017“ je archivován ve webové aplikaci popularizačního projektu „Tři nástroje“ s adresou <http://www.jh-inst.cas.cz/3nastroje/detail.php?p=46>.

Přehled nejvýznamnějších popularizačně-vzdělávacích programů a akcí roku:

Putovní výstava věnovaná J. Heyrovskému a jeho výzkumu v oboru polarografie s názvem „Příběh kapky“ v roce 2017 pokračovala třemi novými výstavami: v Liberci, v Litoměřicích a v Praze. Virtuální podoba výstavy, která trvá od roku 2009, a za celou dobu jejího trvání ji navštívilo přes 26 000 návštěvníků, je aktualizována na webové stránce <http://www.jh-inst.cas.cz/heyrovsky>.

V rámci celoakademického festivalu „Týden vědy a techniky AV ČR 2017“ proběhlo 12 různých popularizačních programů včetně Dne otevřených dveří (10. 11. 2017). Celkem programy navštívilo 580 návštěvníků.

Tým popularizátorů PEXED ÚFCH JH se již potřetí účastnil „Veletruhu vědy“ pořádaného v Letňanech týmem projektu „Otevřená věda AV ČR“ (8.–10. 6. 2017) s programem svého stánku „Věda není nuda“ (chemické experimentování pro žáky ZŠ a SŠ a veřejnost). Stánkem prošlo za tři dny okolo 1 500 zájemců, stejně jako v uplynulých letech.

Pro žáky a pedagogy středních škol pokračoval program workshopů, praktických měření či popularizačních přednášek a exkurzí. Žáci ze základních či mateřských škol z celé ČR absolvovali workshopy „Chemie není nuda“ (2. stupeň ZŠ) nebo chemická divadla představujících chemii a profesi vědce pod názvem „Posviť si citronem na duhu“ (1. stupeň ZŠ a předškoláci MŠ).

Ústav se na dva roky zapojil do 2 projektů, tzv. Šablon SŠ, v programu OP VVV MŠMT řešených MSSCH z Prahy 1 a BiGy ze Žďáru nad Sázavou a svými výukovými bloky obohacuje a zpestřuje výuku v chemii a fyzice.

Zájemcům z řad veřejnosti byl věnován program sobotních workshopů (1x měsíčně) pod názvem Cesta za nobelovkou – díl II. Celkem 37 dětí ve věku 5–15 let mělo možnost seznámit se s chemií a fyzikou prostřednictvím experimentování v laboratoři.

29 středoškoláků ze 17 škol z celé ČR navštívilo tradiční srpnovou NANOŠKOLU (21.–25. 8. 2017), která byla již podruhé podpořena projektem MŠMT v programu Podpory nadaných žáků SŠ a ZŠ (projekt 0010/7/NAD/2017, NANOŠKOLA 2017 – letní odborná škola výzkumného ústavu pro nadané středoškoláky).

Celoroční stáže v projektu Otevřená věda AV ČR 2017 v ústavu absolvovalo 5 středoškoláků. Další tři desítky středoškoláků docházely do ústavu na své mimoškolní stáže (v projektu Tři nástroje), či zde studenti vykonali odborné praxe (studenti MSSCH z Prahy 1 či SPŠCH z Ostravy).

Galerie 4P zapůjčila či uspořádala 4 výstavy popularizující vědu či vědecké osobnosti: NANORMÁLNÍ svět; Otto Wichterle: vědec a vynálezce; Po zeleném ostrově na modrém kole; Věda a umění/umění a věda – díl I. Před vánoci také proběhl již 13. ročník výstavy amatérských uměleckých prací vědců z ÚFCH JH s názvem Nejen prací živ je vědec.

6. Správní rada

Správní rada se sešla v průběhu roku 2017 celkem třikrát:

- v červnu (účetní uzávěrka 2016, výroční zpráva 2016, plán 2017 – 2. pololetí),
- v říjnu – neúplná (příprava předávání cen),
- v prosinci (vlastní předávání cen).

7. Správní orgány Nadačního fondu Jaroslava Heyrovského

Správní rada pracovala ve složení.

Členové správní rady:

- Dr. Michael Heyrovský, zakladatel; zemřel v dubnu 2017
- Mgr. Jitka Macháčková, předsedkyně SR, čestná předsedkyně SOČ
- doc. RNDr. Leo Boček, CSc., Matematická olympiáda, MFF UK Praha
- doc. RNDr. Karel Holada, CSc., PedF UK, VŠCHT
- RNDr. František Zemánek, CSc., Chemická olympiáda
- Ing. Květoslava Stejskalová, CSc., tajemnice zástupce ředitele pro vzdělávání ÚFCH JH AV ČR, místopředsedkyně SR
- prof. Ing. Bohumil Vybíral, CSc., Fyzikální olympiáda, UHK
- Ing. Miroslava Fatková, vedoucí Talentcentra NIDV
- doc. RNDr. Jan Kotek, Ph. D., Chemická olympiáda, PřF UK

Revizor:

- Ing. Helena Božková

8. Vztahy s veřejností

V médiích byly v souvislosti se slavnostním předáváním Cen NF JH zveřejněny stručné informace (Český rozhlas, Česká televize, některá tištěná a internetová média).

Česká televize např. odvysílala dva příspěvky (14. 12.: Studio 6 a hlavní zpravodajská relace Události, viz výše). Průběžně je aktualizována webová stránka NF JH (www.njh.cz), která byla spuštěna v roce 1999 (Příloha 3 – graf sledovanosti).

9. Další osvětové aktivity

NF JH aktivně spolupracoval s Talentcentrem NIDV (Ing. M. Fatková). Další pracovníci NIDV se aktivně účastní předávání cen.

Prostřednictvím místopředsedkyně Ing. K. Stejskalové, CSc., a Ing. M. Fatkové se NF JH účastní nejrůznějších kulatých stolů, besed a přednášek v souvislosti s péčí o nadané studenty v rámci ČR – např. Tvůrčí dílny SOČ v Brně, akce České hlavy (hlavičky), Otevřené vědy AV ČR, akcí Jihomoravského centra pro mezinárodní mobilitu atp.

10. Stručná informace o hospodaření v roce 2017

V roce 2017 hospodařil NF JH se ztrátou 4852,53 Kč a ke dni 31. 12. 2017 disponoval finančními prostředky v celkové výši 19 306,37 Kč.

Nadační příspěvky byly poskytnuty ve výši 22 000 Kč. Oceněno bylo celkem jedenáct laureátů (Příloha 1), přičemž jednotlivý finanční příspěvek byl pro tento rok stanoven na 2 000 Kč.

NF JH v tomto účetním období nevyplatil žádné mzdy ani odměny členům správní rady ani jiným osobám či subjektům.

Veškerá účetní dokumentace za rok 2017 je součástí archivu vedeného NF JH.

11. Poděkování

Patří všem členům správní rady a spolupracovníkům, kteří bez nároků na honoráře spolupracují obětavě s naším nadačním fondem.

Mimořádný objem práce odvedla paní Ing. Květa Stejskalová, CSc., s výstavou Příběh kapky o Jaroslavu Heyrovském a spolu s celou řadou doprovodných akcí. I mimo Prahu šíří dobré jméno profesora Jaroslava Heyrovského. Děkujeme i dalším nejmenovaným pracovníkům ÚFCH JH AV ČR při popularizaci jeho odkazu.

Velmi si ceníme pomoci Talentcentra NIDV MŠMT, především paní Ing. Mirky Fatkové, ing. Jany Švecové a dalších ochotných spolupracovníků. Děkujeme i nakladatelství Academia za dlouholetou přízeň, které se nám od nich dostává.

12. Základní informace o Nadačním fondu Jaroslava Heyrovského

- Sídlo: 180 00 Praha 8, Na Truhlářce 4/2066
- Ing. Květa Stejskalová, CSc.; kontakt do ústavu: ÚFCH JH AVČR, Dolejškova 3, 182 23 Praha 8; telefon: 26605 3295.
- fax předsedkyně SR: 284681229, mobil 777 910 661
- www.njh.cz, info@njh.cz
- bankovní spojení: 4565359/0800 (ČS a.s., Praha 2) – běžný účet
- IČO: 60432047
- Angl. název: Jaroslav Heyrovský Endowment Fund

Výroční zpráva o činnosti NF JH v roce 2017 byla projednána na pravidelné výroční poradě správní rady dne 30. 5. 2018.

Příloha č. 1

Laureáti Cen NF JH 2017

Matematická olympiáda – kategorie A

jméno	Pavel Turek
škola	Gymnázium Olomouc – Hejčín
další ocenění	Zlatá medaile na mezinárodní matematické olympiádě.
učitel	Mgr. Šárka Richterková

Matematická olympiáda – kategorie P

jméno	Filip Bialas
škola	Gymnázium Opatov, Konstantinova 1500, Praha 4
další ocenění	Cena NF JH 2016 (za vítězství v MO v kategorii A); Zlatá medaile na mezinárodní olympiádě v informatice, stříbrná medaile v mezinárodní matematické olympiádě.
učitel	Dr. Lidmila Krchová

Fyzikální olympiáda

jméno	Jindřich Jelínek
škola	Gymnázium Olomouc – Hejčín
další ocenění	Stříbrná medaile na mezinárodní olympiádě ve fyzice; zlatá medaile na evropské soutěži EUSO; vítěz NK Astronomické olympiády; stříbrná medaile na mezinárodní olympiádě v astronomii a astrofyzice.
učitel	Mgr. Jiří Kvapil

Chemická olympiáda – vítěz NK kat. A

jméno	Richard Veselý
škola	Gymnázium Budějovická, Praha 4
další ocenění	Stříbrná medaile na mezinárodní ChO v Thajsku; zlatá medaile v mezinárodní soutěži EUSO.
učitel	Mgr. Ing. Vladimír Palivec, ÚOCHB AV ČR, v.v.i., Praha

Chemická olympiáda – vítěz NK kat. E

jméno	Vojtěch Musil
škola	SPŠCH Brno, Vranovská, Brno
další ocenění	Bronzová medaile na mezinárodní soutěži Grand Price Chemie v Srbsku.
učitel	Ing. Josef Janků, SPŠCH Brno

Biologická olympiáda

jméno	Kateřina Kubíková
škola	Gymnázium Botičská, Praha 2
další ocenění	V národním kole biologické olympiády byla sice druhá, ale z mezinárodní BiO si letos odvezla medaili zlatou a byla ze všech Čechů nejlepší.
učitel	Mgr. Petr Šíma, Gymnázium Botičská, Praha

Olympiáda v českém jazyce – 1. kategorie (ZŠ)

jméno	Veronika Marvanová
škola	Základní škola Rychnov nad Kněžnou 563
učitel	Ivana Frýzková

Dějepisná olympiáda

jméno	Max Gogola
škola	Gymnázium Uherské Hradiště, Velehradská 218
učitel	Mgr. Petr Machala

Středoškolská odborná činnost (SOČ)

Obor 02: Fyzika – 1.místo

jméno	Pavel Váňa
škola	Gymnázium J. G. Mendela, Mendelovo nám 1/4, Brno
název práce	<i>Simulace plazmatu meteorů pomocí výkonných laserů: od laboratorní ablační spektroskopie ke složení meziplanetární hmoty</i>
konzultant práce	RNDr. Martin Ferus, Ph.D., ÚFCH JH AV ČR , v.v.i., Praha

Obor 07: Zemědělství, potravinářství, lesní a vodní hospodářství – 2. místo

jméno	Michal Hrubeš
škola	SPŠ potravinářská a služeb Pardubice, Nám. Republiky 116, Pardubice
název práce	<i>Nosiče na bázi magnetických mikročástic pro imunomagnetickou separaci patogenních bakterií z mléka</i>
konzultant práce	Prof. RNDr. Zuzana Bílková, Ph.D., Univerzita Pardubice

Obor 10: Elektrotechnika, elektronika a telekomunikace

jméno	Radim Tauber
škola	SPŠ Resslova, Ústí nad Labem
název práce	<i>Kultivační komora</i>
konzultant práce	Student neuvedl konzultanta práce

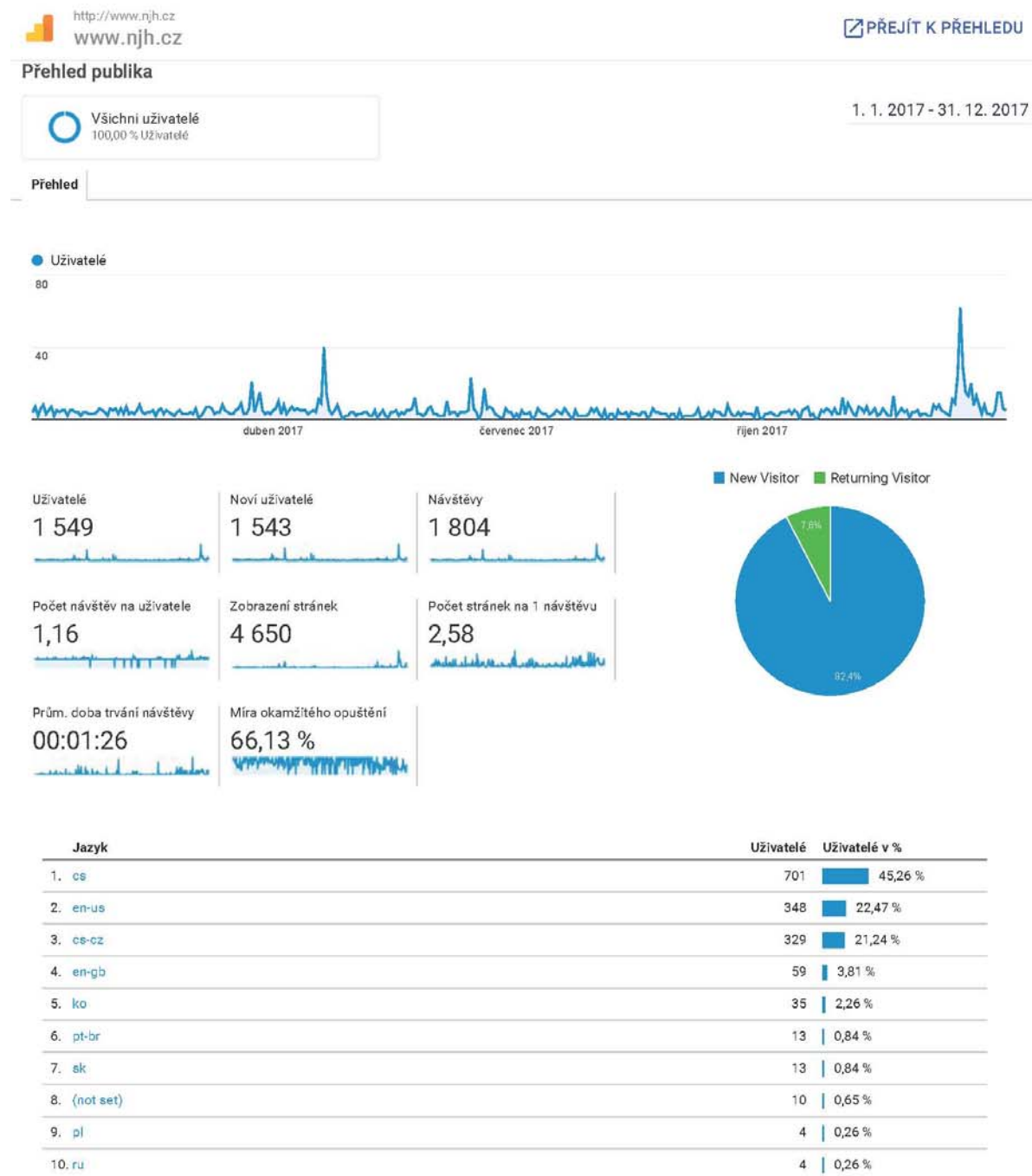
Příloha č. 2.

Ceny ČSVTS - ocenění pedagogů/konzultantů vítězných SOČ prací v pěti oborech

obor	soutěžící	pedagog/konzultant	pracoviště
05	Jakub Vácha	RNDr. Petr Rajlich, PhD. CSc.	Jihočeské muzeum České Budějovice
07	Veronika Přichystalová	MVDr. Dobromila Molínková	Ústav infekčních chorob, VaFU Brno
08	Jakub Neuhöfer	RNDr. Kateřina Štajerová	Botanický ústav AV ČR, Průhonice
11	Cyril Novotný	Mgr. Pavel Kváš	Gymnázium Petra Bezruče, Frýdek-Místek
13	Radka Syrová, Petra Crhounková	RNDr. Jana Hálková	Purkyňovo gymnázium, Strážnice

Příloha č. 3

Graf sledovanosti webové aplikace NFJH za rok 2017

Příloha č. 4

Ukázka z fotogalerie z předávání Cen NF JH za rok 2017

Obr. 1: Hosty přivítala Mgr. J. Macháčková a Mgr. I. Hošková.

Obr. 2: Ceny předávají Ing. K. Stejskalová, CSc., Ing. M. Fatková a Mgr. I. Hošková.

Obr. 3: Profesor J. Volf předává Ceny ČSVTS pedagogům a konzultantům vítězných SOČ prací v pěti oborech.

Obr. 4: Slavnostního předání Cen NF JH 2017 se zúčastnili vedle oceněných studentů i jejich rodiče, pedagogové a konzultanti a řada dalších hostů.

Obr. 5: V krátké řeči věnované profesoru Jaroslavu Heyrovskému představila Ing. K. Stejskalová, CSc., novou knihu, která vyšla jako 3. svazek díla Vědci, vynálezci a podnikatelé v českých zemích a jejíž první kapitola, které je autorkou, je věnována právě nobelistovi J. Heyrovskému.

Obr. 6: Michal Hruběš, jeden z autorů oceněných prací SOČ, prezentuje svou práci.

Obr. 7: Odkaz profesora Heyrovského ve své krátké řeči zmínil i Dr. Peter Barath, ředitel společnosti Metrohm Česká republika, s.r.o., která od r. 2016 NF JH finančně podporuje.

Obr. 8: Jedenáctka laureátů Cen NF JH za rok 2017.